

«ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΙ ΑΓΙΟΛΟΓΟΙ»

Εβδομαδιαία έκδοση του Ιερού Ναού
Αγίων Αποστόλων Πέτρου & Παύλου Πεύκης
Τηλ. 2108027738, E-mail: agioi.apostoloi@gmail.com
www.agioiapistoloi.gr

ΚΥΡΙΑΚΗ 19 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2021.

«Προ της Χριστού Γεννήσεως»

*«Μνήμη πάντων των απ' αιώνος Θεώ ευαρεστη-
σάντων από Αδάμ άχρις Ιωσήφ του μνήστορος
της υπεραγίας Θεοτόκου' ομοίως και των προφη-
τών και προφητιδων, εξαιρέτως δε του προφήτου
Δανιήλ και των αγίων τριών παιδων».*

*Βουνατιού μάρτυρος, Άρεως, Ευτυχίου και Θεσ-
σαλονίκης των μαρτύρων.*

έτος 14^ο Τεύχος 631

«Αυτός γαρ σώσει τον λαόν αυτού από των αμαρτιών αυτών»

(Του Πρωτοπρεσβυτέρου Γεωργίου Δορμπαράκη)

Ένα παράδοξο ευαγγελικό ανάγνωσμα, στο μεγαλύτερο τμήμα του, είναι το σημερινό της Κυριακής προ της Χριστού Γεννήσεως. Μία πληθύς ονομάτων, ένα γενεαλογικό δένδρο, από τον Αβραάμ μέχρι και τον Ιωσήφ, τον μνήστορα της Υπεραγίας Θεοτόκου. Γιατί αυτό; Γιατί η Εκκλησία μας δεν χρησιμοποίησε μόνο τα σχετικά με τη Γέννηση του Κυρίου, ή, ακόμη πιο πίσω, γιατί ο Ευαγγελιστής θεώρησε αναγκαία την προ του Ιησού Χριστού καταγραφή της γενεαλογίας Του; Κι η απάντηση βεβαίως είναι ότι αφενός διά της καταγραφής αυτής τονίζεται με σαφήνεια ότι ο Κύριος Ιησούς Χριστός δεν ήλθε ως «από μηχανής Θεός», αλλά ως Εκείνος που είναι κανονικότατος

άνθρωπος, «τέλειος άνθρωπος» εκτός από Θεός βεβαίως, άρα έχει συγκεκριμένη ανθρώπινη καταγωγή, και μάλιστα ιουδαϊκή, αφετέρου μαρτυρείται η προετοιμασία που ο Τριαδικός Θεός έκανε μέχρι να έρθει ο Υιός και Λόγος του Θεού ως άνθρωπος στον κόσμο. Απαρχής δηλαδή ο Θεός προφήτεψε τον ερχομό Του στον κόσμο, ήδη μετά την πτώση του ανθρώπου στην αμαρτία διά του λεγομένου Πρωτευαγγελίου,

κάτι που διαρκώς ανανέωνε με την αποστολή των προφητών και την επιλογή ανά γενεές εκείνων που θα κρατούσαν αυτήν την υπόσχεση. Και ο ερχομός Του αυτός θα σήμαινε την απαλλαγή των ανθρώπων από την αιτία της απομάκρυνσής τους από Εκείνον, την ίδια την αμαρτία: ό,τι ο άγγελος Κυρίου αναφέρει με τον λόγο του: «Αυτός γαρ σώσει τον λαόν αυτού από των αμαρτιών αυτών».

Η αναφορά στην αμαρτία, από την οποία θα απάλλασσε τον λαό Του ο Ιησούς, δεν είναι ως έννοια κάτι το απλό. Υπάρχουν άνθρωποι, και χριστιανοί ακόμη, που ως αμαρτία εννοούν απλώς μία παράβαση ενός νόμου, μία απόκλιση από κάτι που θεωρείται ως απλός κανόνας, αλλά που δεν συνιστά κάτι σοβαρό και δεν αλλοιώνει αυτό που είναι ο άνθρωπος. Υπάρχουν άλλοι, οι οποίοι προεκτείνουν την παραπάνω θεώρηση, ισχυριζόμενοι ότι με την απόκλιση αυτή ο άνθρωπος αποδεικνύει την ελευθερία και την «βέβαιη» περπατησιά του στον κόσμο, διότι ακριβώς αυτός καθορίζει την πορεία του, έχοντας και την ευθύνη της πορείας του σ' αυτόν, λοιπόν μπορεί και να υπερηφανευτεί για το πόσος ανεξάρτητος είναι. Και βεβαίως υπάρχουν και εκείνοι, οι οποίοι διακωμωδούν την έννοια της αμαρτίας, διότι πιστεύουν αφενός ότι αυτή είναι κατασκεύασμα των παπάδων, αφετέρου ότι οι ίδιοι είναι εκείνοι που θα κρίνουν το σωστό ή το λάθος, θεωρώντας ασφαλώς ως σωστό αυτό που θα ικανοποιεί τις επιθυμίες και τις ορέξεις τους. Σ' αυτήν την περίπτωση το «φάγωμεν, πίνωμεν, αύριον γαρ αποθνήσκομεν» είναι το σύνθημα της ζωής τους.

Δεν πρόκειται να κρίνουμε τις αντιλήψεις αυτές, διότι ενώ υφίστανται, φανερώνουν ότι αυτοί που τις αποδέχονται δεν έχουν καμία ουσιαστική σχέση με την πίστη του Χριστού και της Εκκλησίας. Πρόκειται για αντιλήψεις που κυμαίνονται μεταξύ της ιουδαϊκής θεώρησης των πραγμάτων μέχρι και της ίδιας της αθεΐας. Για τους χριστιανούς όμως, που έχουν στοιχειώδη επίγνωση της πίστεώς τους, η έννοια της αμαρτίας έχει ένα τεράστιο βάθος, ανάλογο με την εικόνα που έχει κανείς και για τον Θεό, κάτι που σημαίνει ότι και η κατανόησή της δεν εκλαμβάνεται κατά τρόπο στατικό, αλλά βαίνει αυξομειούμενη: μικρή επίγνωση του Θεού και σχέση μαζί Του, μικρή αίσθηση και της αμαρτίας· μεγαλύτερη επίγνωση του Θεού, μεγαλύτερη και η αίσθηση αυτής. Αυτό συμβαίνει διότι Θεός και αμαρτία βρίσκονται σε αντιθετική κατάσταση – «ουδείς δύναται δυσίν κυρίοις δουλεύειν» - συνεπώς η στροφή προς τον Θεό δημιουργεί και την αποστροφή από την αμαρτία, όπως και η στροφή προς την αμαρτία και το φρόνημα του κόσμου δημιουργεί και την αποστροφή από τον Θεό και το άγιο θέλημά Του. Από την άποψη αυτή είναι ευνόητο γιατί πολλοί άνθρωποι δεν θέλουν τον Θεό στη ζωή τους: διότι έχουν «αγκαλιάσει» καρδιακά την αμαρτία, δηλαδή τα πάθη τους, οπότε σπεύδουν να διαγράψουν τον Θεό, για να μην υπάρχει κανείς έλεγχος στις πονηρές πράξεις τους. Όστε η αθεΐα έχει στην πραγματικότητα πρακτικό χαρακτήρα: η ίδια η ζωή φανερώνει ή όχι την ύπαρξή της. Ο άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος είναι παραπάνω από σαφής στη διευκρίνιση της αλήθειας αυτής. «Εις τα ίδια ήλθεν (ο Λόγος του Θεού) και οι ίδιοι αυτόν ου παρέλαβον. Ήν γαρ πονηρά αυτών τα έργα».

Η αμαρτία έτσι, ως ουσιαστική διαγραφή του Θεού, λειτουργεί ως διαστροφή του ανθρώπου, ψυχικά και σωματικά. Αν ο Θεός είναι η ζωή του ανθρώπου, όπως πράγματι είναι - «Εγώ ειμι ο Ων», λέει η Αποκάλυψη του Θεού – απομάκρυνση από Αυτόν σημαίνει μετάβαση προς τον θάνατο. Και όντως: ο λόγος της Γραφής με αυτόν τον τρόπο κατανοεί αυτό που συνέβη στον άνθρωπο με την επανάστασή του κατά του Δημιουργού του: ο άνθρωπος διαστράφηκε και αλλοιώθηκε, γέμισε σκοτάδι η εικόνα του Θεού μέσα του και έχασε την προοπτική του: το καθ' ομοίωσιν, να γίνει και αυτός ένας μικρός Θεός. Διότι μην ξεχνάμε ότι ο Θεός τον άνθρωπο τον δημιούργησε "κατ' εικόνα και καθ' ομοίωσιν» Αυτού. Δηλαδή να έχει χαρίσματα δικά Του, ώστε καλλιεργώντας αυτά εν υπακοή προς Εκείνον, να αναπτυσσόταν προς το καθ' ομοίωσιν. Δεν το έκανε ο άνθρωπος, αλλοιώθηκε έτσι η εικόνα του Θεού σ' αυτόν, έχασε την προοπτική και τον προορισμό του. Η αμαρτία συνεπώς δεν είναι μία απλή παράβαση ούτε και «παιχνίδι» για να γελά ο άφρων και μωρός άνθρωπος. Όπως μπορούμε να γελάμε με εκείνον που ενώ ήταν πολύ όμορφος στα χαρακτηριστικά του προσώπου του, η ομορφιά του χάθηκε εντελώς από μία πυρκαγιά ή ένα μεγάλο τραυματισμό, άλλο τόσο και περισσότερο μπορούμε να «γελάμε» με την όποια αμαρτία μας.

Σ' αυτήν την αλλοιωμένη από πλευράς πνευματικής κατάσταση της αμαρτίας, με τα γνωρίσματα της φθοράς και του θανάτου, όπως και της βαθείας θλίψης και μελαγχολίας που την συνοδεύουν – δεν είναι τυχαίο ότι η έρευνα των αρχαιοελληνικών κειμένων έχει καταλήξει στο συμπέρασμα ότι αυτά διαπνέονται στο βάθος τους από μία πράγματι μελαγχολία και θλίψη, αφού κυριαρχούνται από την εξουσία του θανάτου – έρχεται ο Χριστός. Το μήνυμα του αγγέλου ότι «Αυτός θα σώσει τον λαό Του από τις αμαρτίες τους» είναι ό,τι πιο παρήγορο είχε και έχει ακουστεί ποτέ στην ανθρωπότητα. Ο Χριστός είναι ο Ιησούς, ο Σωτήρας των ανθρώπων, Αυτός που είχε προαναγγελθεί από τους προφήτες, ακριβώς για να αποκαταστήσει τον άνθρωπο από την πτώση του, με όλα τα αρνητικά αποτελέσματά της, τη φθορά, όπως είπαμε, και τον θάνατο. Κι Αυτός ο Χριστός δεν ήταν ένας κοινός άνθρωπος, αλλά ο Ίδιος ο Υιός και Λόγος του Θεού, ο ένας της Τριάδος, που με την κοινή ενέργεια Αυτής, σαρκώνεται, ενανθρωπίζεται, γίνεται ένας από εμάς. «Εν αρχή ην ο Λόγος και ο Λόγος ην προς τον Θεόν και Θεός ην ο Λόγος...Και ο Λόγος σαρξ εγένετο και εσκήνωσεν εν ημίν».

Με τον ερχομό Του προσλαμβάνει την ανθρώπινη φύση, γενόμενος ο «Εμμανουήλ, ο εστιν μεθερμηνευόμενον μεθ' ημών ο Θεός», την κανονική και αναμάρτητη όμως, την μη αλλοιωμένη από την αμαρτία – «τέλειος Θεός και τέλειος άνθρωπος χωρίς αμαρτίας», κατά τη διατύπωση της Οικουμενικής Συνόδου – ώστε καθένας που θα εντασσόταν σε Αυτόν διά της πίστεως να επανερχόταν στα φυσιολογικά του πλαίσια, δηλαδή να καθαριζόταν από την αμαρτία, να εύρισκε τον φωτισμό της εικόνας του Θεού μέσα του και να ανοιγόταν γι' αυτόν και πάλι η χαμένη προοπτική: το καθ' ομοίωσιν. Και αυτό ξεκίνησε με τη Γέννηση του Υιού

και Λόγου του Θεού και αποκορυφώθηκε με τη Σταύρωση και την Ανάστασή Του. Πάνω στον Σταυρό ιδίως ο Χριστός «κατήργησε το σώμα της αμαρτίας, του μηκέτι δουλεύειν ημάς εις την αμαρτίαν». Κι η Ανάστασή Του το διατρένωσε, ως νίκη πια απέναντι στον θάνατο.

Από την άποψη αυτή η Γέννηση του Χριστού έχει άμεση αναφορά στο Πάθος και την Ανάστασή Του, γι' αυτό και η Γέννα Του συνιστά την απαρχή του Πάθους, κάτι που φαίνεται εποπτικά και στη βυζαντινή εικόνα της Γεννήσεως, όπου ο Κύριος ως βρέφος είναι τοποθετημένος πάνω σε λάρνακα αντί φάτνης, όπως και στην εικόνα της Παναγιάς του Χάρου, κατά την οποία η Παναγία κρατά αντί του μικρού Χριστού έναν μικρό Εσταυρωμένο.

Διατυπώνοντας τα παραπάνω και πάλι: αφενός ο Θεός έγινε άνθρωπος για να κάνει τον άνθρωπο Θεό: «άνθρωπος γίνεται Θεός, ίνα Θεόν τον άνθρωπον απεργάσηται» - ό,τι, όπως είπαμε, ήταν η απαρχής προοπτική του – αφετέρου καταργηθείσης της αμαρτίας καταργήθηκε και το αποτέλεσμα της, ο θάνατος, πνευματικός και σωματικός, όπως και εκείνος που συνέτεινε στην απομάκρυνση από τον Θεό, ο διάβολος. Η σωτηρία με άλλα λόγια που έφερε ο Χριστός ήταν και είναι σωτηρία ναι μεν από την αμαρτία, αλλά και από τον θάνατο και τον διάβολο. Και μπορεί βεβαίως να συνεχίζουμε να αμαρτάνουμε, μπορεί να πεθαίνουμε σωματικά, μπορεί να δρα και να μας επηρεάζει ο διάβολος, όμως στην ουσία όλα αυτά έχουν ξεπεραστεί και ηττηθεί: και η αμαρτία δεν λειτουργεί αναγκαστικά, όπως πριν – αμαρτάνουμε πια, γιατί εμείς, οι βαπτισμένοι και ενωμένοι εννοείται με τον Χριστό, θέλουμε να αμαρτάνουμε – και ο θάνατος υφίσταται ακόμη, αλλά προσωρινά – η ανά πάσα στιγμή έλευση του Χριστού θα σημάνει την ανάσταση των σωμάτων – και ο διάβολος ενεργεί, γιατί εμείς χαλαρώνοντας πνευματικά του δίνουμε δίοδο επιρροής επάνω μας.

Τα Χριστούγεννα ουσιαστικά έφτασαν. Η παρηγοριά που δίνει η Γέννηση του Χριστού, με τον τρόπο που είπαμε, είναι πραγματική και προσιτή στον καθένα. Το μόνο που απαιτείται για να νιώσει κανείς την προσφορά αυτή του Θεού είναι η εν πίστει μετάνοιά του. Το απλωμένο χέρι του Θεού ζητεί και τη δική μας ανταπόκριση. Και μετάνοια σημαίνει να πιστέψουμε ότι η αγάπη Του είναι μεγαλύτερη από τις αμαρτίες μας, να δεχτούμε ότι η ζωή μαζί Του είναι απείρως καλύτερη από αυτήν που ζούμε χωρίς Αυτόν. Η κατάθεση των αμαρτιών μας, η εξομολόγησή μας στο μυστήριο της μετανοίας, εκεί που προσφέρεται η βαριά και βρώμικη καρδιά μας σ' Εκείνον, ώστε να την πάρει και να την ξεπλύνει, κάτι που κατεξοχήν ολοκληρώνεται στο μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας, θα είναι το ωραιότερο δώρο που μπορούμε να Του προσφέρουμε για ό,τι Εκείνος έκανε και κάνει για εμάς. Θα έχουμε το κουράγιο να Του προσφέρουμε τις αμαρτίες μας; Θα γιορτάσουμε δηλαδή αληθινά Χριστούγεννα;